

"UKRAINIAN LABOR NEWS"

Published three times a week by the Ukrainian Labor News Ass'n,
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St.,
Winnipeg, Man.
Subscription per year \$4.00
Telephone: J 1465.

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.
Видає Стіваришениа "Українських Робітничих Вістей".
Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS
Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada

Непоміщені в газеті рукописи не звертається, хіба що дописувач ви-
разно зазначить, що бажав повернути рукопис на случай його непомі-
щення та зазначити поштовий стемпел на його пересилку.

ВСЕСВІТНЄ СВЯТО ПРОЛЕТАРІАТУ.

Перший Май — всесвітнє свято пролетаріату. Святкують його пролетарі всіх країн цілого світа.

Перший Май — нове свято. Не було його між старими святами, ні між тими, що оповиті тьмою фантазії і вірувань давніх-преданих віків, ні між тими, що встановлені для відзначення слави насильства і гнобителей.

Перший Май святкують оце пролетарі всего трійця п'яти раз. Перший раз святкували його в 1890 році. Скромно. Несміло. Нині пролетарське свято — це величава маніфестація розвинутої сили молоді класи пролетаріату. Це визов старому світові старих свят.

Перший Май — не звичайне свято. Це свято протесту гноблених і виснажених трудових мас проти гнобителей і виснажувачів. Це свято боротьби пролетаріату за знищення гніту і виснагу.

Перший Май — свято успіхів і перемог пролетаріату. Свято підраунок і скріплення пролетарських сил для дальшої боротьби за визволення з капіталістичної неволі.

Перший Май — свято пролетарського самопідняття і об'єднання.

Перший Май — свято міжнародної солідарності трудових мас цілого світа.

Перший Май — свято пролетарської весни. Свято надії на перемогу і нове, свободне і радісне життя.

Перший Май — всесвітнє свято пролетаріату.

В грудні 1888 року Американська Федерація Праці на своєму конгресі в Сент-Луїс ухвалила маніфестацію на 1. май за 8-годинним днем праці для всіх робітників.

Ця маніфестація відбулася і зробила велике враження на робітничі організації всіх країн.

14. липня 1889 р. відбувся в Парижі перший міжнародний соціалістичний конгрес, який скликала федерація робітничо-соціалістів Франції. Він тривав аж до 21. липня. Цей конгрес, на якому засновано II. Інтернаціонал, дав почин енергійному робітничому рухові в Західній Європі і Америці. Серед інших важливих постанов ухвалено міжнародну робітничу демонстрацію в день Першого Мая.

В 1890 році відбулася перша демонстрація робітників згідно з ухвалою конгресу.

Очевидці оповідають, що цей день, був великим днем, коли після комуні, нарізній, вперше робітники демонстрували на вулицях столиці, в фабричних і заводських центрах, однодушно поставивши буржуазії і капіталістам цілого світа доганяння зменшення дня праці до 8. годин.

Міжнародний робітничий конгрес, який відбувся в Брукліні в 1891 році, потвердив ухвалу парижського конгресу і розвинув у своїй резолюції значіння міжнародного виступу пролетаріату:

"Міжнародне свято Першого Мая є присвячене одночасно принципів 8-годинного дня праці, регламентації праці і міжнародному зміцненню пролетаріату в його стремленні установити мир між народами".

Як бачимо, тут вперше висловлюється два нові доганяння пролетаріату. Перше — регламентація праці і друге — демонстрація проти війни, за мир народів. Для це більшого закріплення цієї демонстрації, бруксельський конгрес ухвалив:

1. Єдину демонстрацію для робітників всіх країн.

2. Демонстрацію що призначається на день Першого Мая.

3. Пропонується заперестання праці там, де це можливо.

Так болячи підходив до діяльності робітничої класи міжнародний конгрес в 1891 році. Він не рішався викликати робітничу класу на страйк в день Першого Мая, а тільки пропонував заперестання праці там, де це можливо.

В 1893 р. на третьому міжнародному конгресі в Ціріху переведено вже більш рішучі доганяння заперестання праці в день Першого Мая.

"Соціал-демократи кожної країни — говорилось в ухвалі — зобов'язані робити все можливе для дієсного заперестання праці і поширення всякої спроби, зробленої в цім напрямі ріжними місцевими організаціями."

Цей конгрес надав святкуванню Першого Мая глибший зміст. Він говорив:

"Маніфестація Першого Мая за 8-годинний день праці повинна одночасно спонукувати до акції могутню волю робітничої класи і зміцнювати надію на зближення соціального перевороту і міжнародного мира".

Так поступено, під натиском обставин, третій конгрес надає святкуванню Першого Мая і політичний характер (клич за мир).

А конгрес в 1904 р., який відбувся в Амстердамі, ухвалив таке:

"Якнайрішучіше предкладаємо партійним соціал-демократичним робітничим організаціям і професійним союзам всіх країн що року в день Першого Мая демонструвати в користь 8-годинного дня праці, здійснення класових догань пролетаріату і загального мира. Найбільш актуальним засобом улаштування першомайської демонстрації є заперестання праці. Тому конгрес накладає обов'язок на всі пролетарські організації всіх країн — заперестати працю в день Першого Мая всюди, де це може бути виконано без шкоди для інтересів робітників".

Треба було аж цілих 15 літ вождам пролетаріату західної Європи, щоби нарешті рішуче візвати робітничу класу до безпосередньої акції і здійснювання демонстрації Першого Мая при допомозі загальних однодневних страйків робітничої класи.

Рік за роком Перший Май зростає у своїй величавості і значінню. Зростає сила, сміливість і завзяття пролетарі-

ту. Зростає його доганяння, які врешті перекинулись в боротьбу за владу.

Рік за роком Перший Май був святом щораз більших здобутків і завойованих пролетаріату, щораз більшої загрози старому суспільному устрою.

А в 1918 році в день Першого Мая пролетаріат цілого світа святкував вже першу перемогу над старим буржуазним світом. Пролетарська революція в Росії при кізці 1917 р. визволила трудове населення шесті частини світа з капіталістичної неволі.

За першою перемогою придуть другі. Пролетаріат або буде цілий світ, і буде святкувати свій Перший Май — свято остаточної перемоги.

ПЕРШИЙ МАЙ --- ЦЕ НАШ ВЕЛИКДЕНЬ.

Кожного року, на порозі весни, ми робітники й біді фармери святкуємо Перший Май. Святкуємо його, як вміємо і як можемо. Діло не в величності, не в пишності, а в ширості. Нсі ми живемо в залізних обняттях капіталу, який всіми фібрами своєї брутальної душі ненавидить цей день, це свято працюючих. Ми про це знаємо і власне тому це свято в неволі капіталу виходить в нас ще більше торжественно. Бо день цей є виразником нашої певної надії на визволення, є нашим великим днем.

Перший май — це наше воскресення. Релігійні люде святкують воскресення Христа. Святкують з ріжними церемоніями, з кадилами, проповідями, а дома часто з воночочо-убійною самогонкою. А воскресення свідомих робітників й фармерів ріжняться від релігійного тим, що воно тверезе, повне пошани й віри не в легенди з туманих віків, а в те, що жде нас певно вперед. Що-ж може бути сильнішим, чи віра в краще життя перед нами, чи віра в фантастичні казки-легенди, виторені в давній давнині? Тверезий, розсудливий розум людини певно погодиться на перше питання.

Свято працюючих Перший Май — ми називаємо нашим великим днем, нашим воскресенням. Воскресенням працюючих мас цілого світа до нового, рівного і справедливого життя. В цей день організоване, свідоме робітництво й фармерство в цілому світі відкриває очі незрячим братам й сестрам, що блудять це поза класовими організаціями і є звичайним погноєм для капіталізму. В цей великий день зростають скрізь робітничі й фармерські організовані ради. А зростають вони тому, що воскресають до нового життя, до боротьби за кращу свою долю. Найкраще цей день доказує силу й свідомість організованих працюючих мас і сила ця заставляє капіталістів цілого світа дрожати, заставляє погодитися з фактом, що годині їх неситного, несправедливого й нахабного панування — пораховані.

Воскресення працюючих — Перший Май, обходить також й українське робітництво та фармерство по цілій Канаді. І всі сили організовані українських робітників, робітниць і фармерів повинні бути скеровані в один бік: зміцнення своїх рядів, поширення класової свідомості. Треба воскресити до нового організованого життя тих українських робітників, робітниць, фармерів а навіть фармерок, які до цього часу блудять ще одним з яких через їх невідомість використовують для своїх цілей ріжні павки-дуристі.

Обов'язком свідомих робітників, робітниць і фармерів є відкривати очі цим товаришам й товаришам, що може не з своєї вини дозволяють використовувати себе й свою працю несовісним панкам і підпанкам. Нехай-же й вони воскреснуть до нового життя! Попрацюймо біля них, пояснім, покажیم їм, що тільки в робітничих — класових організаціях найдуть вони правду і задовільля своїм змученій душі! Даймо нагоду їм зближитися до нас, пізнати істину правди, освідомитися. Першим кроком до такого освідомлення — це дійсно робітничий преса: "Українські Робітничі Вісті" і "Робітниця". Тому — ми всі повинні придбати як найбільше нових передплатників та передплатниць для нашої преси. Це наш святий обов'язок, це наш нові здобутки.

Хто-ж залишиться по заду? Хто не зрозуміє цієї важкої справи? Свідоме робітництво і фармерство певно скажуть, що — ніхто. А як ніхто — то всі, як один, до праці. До невиспущої — певної праці!

ЗА ЩО Я ЛЮБЛЮ "РОБІТНИЦЮ"

Товаришу читачу!

Читаючи наголовок, зверни увагу на знаки наведення, в які я взяв "Робітницю", а тоді матимеш змогу довідатися, про яку робітницю йде мова.

Воно нічого злого не було-б в тому, коли-б я писав за що я люблю робітницю просто без знаків наведення.

Кого-ж би я, як робітник, повинен любити — панянку? Та цур їй! Нема дурних... Були, та вже всі поженілися з панянками.

Але сьогодні я говорю за що я люблю "Робітницю", журнал, що видається два рази на місяць в Вінніпегу і є органом Секції Жінщин-Робітниць.

Ось про яку "Робітницю" я нині говорю.

Про перше число "Робітниці" я вже й нічого не говорю. Нема вже його... Розійшлося.

Отже пощо хвалити те, чого вже не можна дістати? Розхваляю — а тут нараз кількадесят передплатників в один голос:

"Висилайте нам перше число "Робітниці!"

І що-ж ти вишлеш, коли його вже нема? Ну, що?

А мене аж пече його похвалити! Бо я і пишу для того, щоб похвалити.

Знаю, що найдуться Рипинді, які закопирчивши губу скажуть:

"Або, або... Циган своє за пліт валить, а хвалить".

Таким Рипиндіям я відповім:

"Пек вам, ще й завийниця!"

Я хвалю те, що заслугою на похвалу! А от ви кривобеді такі не маєте чим похвалитися! Хіба в видування брехонь та лайок на більшовиків і взаїмним самооплюванням".

Беру я в руки 2-ге число "Робітниці" з 1. квітня 1924 р. Беру і навіть не отворяю, а дивлюся, вдивляюся в милій образ матері на окладинці! Дивлюся і очей своїх не можу, від неї відвести.

Мати - робітниця грудьми кормить свою дитину... Свою? Хто знає, може й не свою. Може десь в літочому пріюті кормить дитину матері-зарбітниці... може сироту... може кормить дитину підкинену бідою рабинею капіталістичного суспільства?

Але мені до цього нема діла! Вона кормить дитину.

І передомною як сон прохлять мої діточі літа... моя вистраждана мамуня. Ось я вже великий, вже мужчина, вибираюся в далеку Америку, а для своєї старенької матері я — дитина... Вона побивається за мною, плаче гіркими слізами, яких не має навіть часу втерти.

"Ось, сину, ниточки, ось голка, а в тій коробочці гудзики... Це, як тобі в дорозі порветься одежина, або відірветься від сорочки гудзик"...

А сама хвартушком крадькома втре слізи і знов бігає, клопочеться...

А через кілька років коро-

тенький лист з дому, — а в нім, наче між иншим, скромним за рядочки:

"Мати вмерла. Вона дуже хотіла бачити тебе перед смертю".

І лишилось тільки ще більш любимо, ще більш дорого слово — мати.

І коли я дивлюся на образ матері в 2-ім числі "Робітниці" — я дивлюся, як на свою рідну матір, як на сестру, на дружину, на товаришку — як на матір людства, на матір моєї поневоленої, виснаженої, упослідженої, безправної класи, на матір майбутнього величного вільного суспільства.

І за цей вже один образок я люблю "Робітницю".

Може ти, товаришу читачу, не любиш "Робітницю" так, як я люблю? Хіба ти не пережив того, що пережив я? Хіба твоя матір не пережила того, що моя?

Ні, якщо ти робітник, син поневоленої класи, то і твоя доля і доля твоєї матері однакові з моєю і моєї матері.

То-ж візьми ще раз в руки 2-ге число "Робітниці", а якщо не маєш його дома, то піди за ним, і вдивися в образ матері на його окладинці. Вичитай в тім образі те, що я вичитав і будеш його любити так, як люблю його я, а з ним і той журнал, який помістив той образ.

Коли-ж сам образ тобі не розповідь всего, то розгорни журнал і на 9-й сторінці прочитай долю матері-зарбітниці, долю матері своєї класи.

Перечитай, а перед тобою стане сумна доля тих матерей, чоловіків яких лише протягом цього року тисячі заспало, спалило на вуголь пекельним огнем в вуглевих копальнях в самих лише Злучених Державках.

А хіба-ж таке діється тільки в Злучених Державках і тільки в копальнях вугля? Це діється в фабриках, заводах, лісах, на залізницях... А остановись на хвилину і пригадай світову війну! Скільки там полягло молодих здорових батьків, синів?

І тисячі, мільони матерей осталися з своїм горем, з своїми болями, і обвиваючи горячими слізами своїм маленьким синів, співали над ними:

"Ой люлі, люлі, сину мій!"

І за ці всі болі, які розкрила передомною "Робітниця" — я люблю її.

Який же вихід з цього горя, з цих страждань? Невже-ж ми, сини поневоленої класи, повинні вічно скаргитися на свої болі і плакати над ними? Невже-ж наша вистраждана матір, виплекавши нас молоком рабині, сказала нам бути вічно похилими, покірними, вічно оплакувати своє горе?

Ні, вона так не сказала! Як-що навіть сказала-б, то розуміла-вона це інакше. І коли я прислухаюся до голосу матері, я прислухаюся до голосу свідомої матері. До голосу тої матері, котра зрозуміла положення жінщини-рабині, котра старається вирватися з кайдан неволі і старається вирвати з них дітей своєї класи!

З мільонів матерей-рабинь встає вже молода, велична постань матері, яка виховує вже не рабів, але завзятих-гордих борців. Молоко тої матері змішане з кровю, яку пролили її батьки, брати, мужі, сини, до-

буваючи багатства для горстки неробів і їх самих. І цим мо-локом вона плекає своїх дітей — мстників своєї класи —

"За кражу, за війну, за кров"...

А всім синам своєї класи ця молода, свідомо матір несе волю, рівність, братерство.

Ідея тої матері — велична ідея: стати матір'ю нового, вільного, безкласового суспільства.

Ви хочете бачити хоч на образку тую молоду матір? Я вірю, що хочете. То-ж погляньте на окладинку подвійного першомайського 3 — 4 числа журналу "Робітниця"! Погляньте на її вінок, на клічі, виписані на ленті, якою обведений вінок. Перечитайте клічі на цій ленті, а тоді ви збагнете ідеї

молодого матері, яка прийшла до нас в день пролетарської весни — 1. мая.

А всі ті клічі будуть ясними, зрозумілими для вас тоді, коли ви старанно перечитаєте ціле число журналу. Бо до всіх них ви-тїм знайдете пояснення. А перечитавши і зрозумівши, ви-всю своєю душею полюбите цю молоду пролетарську матір, а з нею полюбите і той журнал, який помістив її образ.

Полюбите його так, як люблю його я.

А полюбивши — передплатите його самі і заохотите передплатити свого сусіда, товариша, товаришку.

Той журнал називається "Робітниця".

Мусій.

СЬОГОДНЯ ПЕРШИЙ МАЙ!

(До ілюстрації на першій сторінці.)

Сьогодні Перший Май!
Чи чуєш друже мій?
Робітнику руку подай!
Ось шлях до волі твій!

Чи бачиш, перед нами
Засяло сонце наше,
Відкрив-же очі свої
В це горде свято праці!

Бо за тобою п'їтма,
Бо за тобою мла,
Держить кайдани міцно
Найбільша сатана.

Не чуєш, як скрегочуть,
Як пиняться від злоби?
Це наше свято праці
Так мутить їхній розум.

Робітнику руку подай,
Ось сонце перед нами,
За сонцем блакиті неба
Засіяне зірками!

Тернистим шляхом підем
На зустріч нашій волі,
В цей день нехай пропадуть
Всі наші горя й болі.

В цей день ступаймо рівно
Під такт пісень надії,
В цей день всі об'єднаємось,
У лави горді — смілі!

В цей день всі наші серця
Як молотом б'ють в такт,
В цей день ми нашу силу
Поставимо, як факт.

Не оглядаймося дружє
Десь поза себе взад,
Бо клич луна по світі:
"Вперед! Вперед! Вперед!"

Гей! Хто там з заду?
Обжерливі божки!
Що в п'їтмі закидають?
Кайдани і ланци!

А в тих кайданах люде,
Що темні ще на очі,
Що йдуть ще проти брата,
Що з днів ще роблять ночі.

Та в день оцей великий,
Іх очі прозирають
І сини робітничі
Все більше підростають.

Кайдани серед ночі,
Не встигли вбити всіх,
Вони для нас лиш школа,
Що дасть нових борців.

Гордий-безсмертний дух
По нині ще не вмер,
На рівний шлях стає
Робітник і фармер.

Сьогодні Перший Май!
Чи чуєте ви такт?
Гей сміло лиш ідіть,
Вперед, а не назад!

Р. Зінчук.

Першомайська демонстрація в Москві.